

Επιπρόσθετα συμπεράσματα ΔΗΣΥ

Ο Δημοκρατικός Συναγερμός θέλει να εκφράσει την ικανοποίησή του για την ετοιμασία της τελικής έκθεσης μέσα από το έργο που έχει επιτελέσει η Επιτροπή Θεσμών του Κοινοβουλίου. Θέλει επίσης να εκφράσει την ικανοποίησή του για το κείμενο των ομόφωνων συμπερασμάτων τα οποία καταγράφουν με λεπτομέρεια τις παθογένειες του χρηματοπιστωτικού συστήματος, αλλά και τις πράξεις και παραλείψεις που οδήγησαν στην κατάρρευση της κυπριακής οικονομίας.

Πέραν όμως όλων αυτών που καταγράφονται θεωρεί ότι πολιτικές αποφάσεις της τότε κυβέρνησης οδήγησαν σε ένα αθροιστικό αποτέλεσμα και σε μια χιονοστιβάδα εξελίξεων που και τελικά κατέληξαν στο γνωστό αποτέλεσμα για την κυπριακή οικονομία.

Πιο συγκεκριμένα:

Α) Από το Μάιο του 2011 η Κύπρος ήταν ουσιαστικά εκτός αγορών. Η επιλογή για βραχυπρόθεσμο διακρατικό δανεισμό τόσο με το ρωσικό δάνειο του Δεκεμβρίου του 2011, αλλά και μετέπειτα με βραχυπρόθεσμο εσωτερικό δανεισμό από τα ταμεία συντάξεων Ημικρατικών Οργανισμών, μπορεί να λειτούργησαν ως αναπνευστήρας για τα δημοσιονομικά και να απεφεύχθη η ολική στάση πληρωμών, αλλά ουσιαστικά μετακυλούσαν διογκώνοντας ένα πρόβλημα για την επόμενη διακυβέρνηση. Η τότε κυβέρνηση θα έπρεπε να είχε προχωρήσει στο να ζητήσει ευρωπαϊκή στήριξη από τον Δεκέμβριο του 2011.

Β) Ήταν γνωστά και καταγράφονται στην έκθεση τα τεράστια προβλήματα του τραπεζικού τομέα, κυρίως του Ομίλου της Λαϊκής κατά τον ουσιώδη χρόνο και η πιθανή κατάρρευση της με επακόλουθο, ως συστημική τράπεζα που ήταν, να συμπαρασύρει ολόκληρο τον τραπεζικό τομέα. Προβλήματα που μέρος τους οφειλόταν και στο κούρεμα των ελληνικών ομολόγων, το οποίο η τότε κυβέρνηση στήριξε χωρίς οποιαδήποτε διεκδίκηση, ενώ γνώριζε την τεράστια επίπτωση που θα είχε στο κυπριακό τραπεζικό σύστημα. Η τότε κυβέρνηση επέλεξε να στηρίξει τη Λαϊκή τράπεζα μετατρέποντας την ουσιαστικά σε κρατική. Και αυτή η ενέργεια λειτούργησε ως αναπνευστήρας αλλά ουσιαστικά μετακύλησε διογκώνοντας τα προβλήματα του τραπεζικού τομέα στην επόμενη διακυβέρνηση. Είναι γνωστή η τεράστια αύξηση του ELA κατά 6,2 δισεκατομμύρια σε 40 μέρες μετά την πολιτική απόφαση της τότε κυβέρνησης.

Και για τους δύο άξονες οικονομικών προβλημάτων (δημοσιονομικά – τράπεζες) η τότε κυβέρνηση θα μπορούσε να επιλέξει ευρωπαϊκή στήριξη έγκαιρα, ενέργεια που κατά την άποψη μας ήταν η ενδεδειγμένη υπό τις περιστάσεις. Αντί αυτού επέλεξε πολιτικές με ιδεολογικές αγκυλώσεις και οι οποίες λειτούργησαν ως ωρολογιακή βόμβα στα χέρια της επόμενης διακυβέρνησης και οδήγησαν στις γνωστές εξελίξεις.

Θεωρούμε επίσης καταληκτικά ότι η έκθεση της Alvarez & Marsal που ετοιμάστηκε με όρους εντολής από τον τότε διοικητή θα έπρεπε να συμπεριλάβει τη Λαϊκή τράπεζα αφού ήταν ο τραπεζικός οργανισμός που κατά κύριο λόγο οδήγησε στην κατάρρευση του τραπεζικού συστήματος. Αντί αυτού με πολλά πολιτικά ερωτηματικά η έρευνα περιορίστηκε στην Τράπεζα Κύπρου.

Συμπεράσματα ΑΚΕΛ – ΑΡΙΣΤΕΡΑ – ΝΕΕΣ ΔΥΝΑΜΕΙΣ

Η Επιτροπή Θεσμών της Βουλής, ασκώντας κοινοβουλευτικό έλεγχο, εξέτασε ενδελεχώς τα κακώς κείμενα στο χρηματοπιστωτικό σύστημα της Κύπρου. Ανάλογο έργο κλήθηκε να επιτελέσει η Επιτροπή που διορίστηκε από την κυβέρνηση, η οποία αποποιήθηκε τους όρους εντολής της, αποτυγχάνοντας να επιτελέσει το όποιο ουσιαστικό έργο.

Η κυπριακή οικονομία βρέθηκε από το 2008 και εντεύθεν στη δίνη μιας άνευ προηγουμένου συστημικής κρίσης του καπιταλισμού, η οποία στην περίπτωση της Κύπρου μετουσιώθηκε σε τραπεζική κρίση. Μιας κρίσης, η οποία εκ των πραγμάτων επηρέασε καθοριστικά την ευρωζώνη και μοιραία την Κύπρο. Διαχρονικές παθογένειες της κυπριακής οικονομίας, αναδείχθηκαν εντονότερα και υπογραμμίζουν την ανάγκη για ορθολογική και δικαιότερη οικονομική εξυγίανση, με την κατά το δυνατό συντομότερη έξοδο από το αντιλαϊκό Μνημόνιο και τις επικαιροποιήσεις του.

Στην καρδιά των παθογενειών της κυπριακής οικονομίας βρισκόταν ένας υδροκέφαλος τραπεζικός τομέας, οκταπλάσιος του ΑΕΠ. Μέσα από αλόγιστες πράξεις και/ή παραλείψεις, μερικές από τις οποίες εκπίπτουν του κοινοβουλευτικού ελέγχου αφού αποτελούν ή θα πρέπει να αποτελέσουν αντικείμενο ποινικής έρευνας, ο τραπεζικός τομέας συσσώρευσε μέσα από συγκεκριμένες ενέργειες, που είχαν ως πυξίδα την επίτευξη του εύκολου και γρήγορου κέρδους, μια ζημιά σε βάρος του Κύπριου πολίτη που υπερβαίνει τα 19 δις ευρώ. Ασφαλώς, σε βάθος χρόνου οι συνέπειες είναι πολύ μεγαλύτερες.

Η Έκθεση αποτυπώνει με σαφήνεια και τεκμηρίωση αυτή τη ζημιά η οποία, μεταξύ άλλων, αφορά τις επενδύσεις σε Ομόλογα του Ελληνικού Δημοσίου, τις επεκτάσεις των κυπριακών τραπεζών στο εξωτερικό, τη Διασυστορική Συγχώνευση της Marfin με τη Λαϊκή, την πώληση των υποκαταστημάτων των κυπριακών τραπεζών στην Ελλάδα. Υπάρχουν και άλλα στοιχεία τα οποία θα μπορούσαν να περιληφθούν και τα οποία ενισχύουν τη θέση αυτή όπως για παράδειγμα η Έκθεση Lasalle.

Στις ασήκωτες ευθύνες των ηγεσιών των τραπεζών προστίθεται η ασύγγνωστη αμέλεια και πλημμελής εκτέλεση καθήκοντος του πρώην Διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας κ. Αθανάσιου Ορφανίδη και εκ δευτέρου άλλων εποπτικών αρχών σε Κύπρο και Ελλάδα. Λανθασμένες αποφάσεις και κακοί χειρισμοί υπήρξαν από πλευράς και του τέως Διοικητή κ. Πανίκου Δημητριάδη.

Μεγάλο μερίδιο ευθύνης φέρει η ίδια η κυβέρνηση του κ. Αναστασιάδη αφού με τη συναίνεση και σύμφωνο γνώμη της επιβλήθηκε το πρωτοφανές κούρεμα καταθέσεων, το οποίο προκάλεσε καταστροφικές συνέπειες στην κυπριακή οικονομία. Σοβαρές ευθύνες προκύπτουν και από την ενεργό και καθοριστική συμμετοχή της κυβέρνησης στις διεργασίες για το ξεπούλημα των υποκαταστημάτων των κυπριακών τραπεζών στην Ελλάδα.

Στα Συμπεράσματα, ο αρνητικός ρόλος της κυβέρνησης αλλά και του ίδιου του Προέδρου της Δημοκρατίας δεν καταγράφεται επαρκώς, ενώ εκεί και όπου καταγράφεται γίνεται προσπάθεια εξωραϊσμού της πραγματικής εικόνας και των αυταπόδεικτων πολιτικών ευθυνών. Ευθύνες οι οποίες σχετίζονται και με τους εν γένει χειρισμούς και τη μη διεκδικητική πολιτική των κυβερνώντων κατά τα δύο κρίσιμα Eurogroup του Μαρτίου 2013, καθώς και μετέπειτα, έναντι της τρόικα.

Θέμα ηθικής τάξης και δεοντολογίας υπάρχει για πολιτικά εκτεθειμένα πρόσωπα, μέχρι το ανώτατο επίπεδο, ένεκα συγκεκριμένων εκροών καταθέσεων που τους αφορούν άμεσα ή έμμεσα. Αυτό ισχύει και για αριθμό φυσικών ή νομικών προσώπων που δεν ανήκουν στην πιο πάνω κατηγορία, ενώ το ζήτημα της ενδεχόμενης προνομιακής πληροφόρησης θα πρέπει να διερευνηθεί αρμοδίως.

Δυστυχώς, ο τεράστιος όγκος γεγονότων και ντοκουμέντων τα οποία τεκμηριώνουν το τραπεζικό σκάνδαλο και τα οποία καταγράφονται στο βασικό κορμό της Έκθεσης, δεν αποτυπώνονται ως θα έπρεπε στα Συμπεράσματα, με αποτέλεσμα να δημιουργείται αναντιστοιχία μεταξύ γεγονότων και συμπερασμάτων. Ταυτόχρονα, η άρνηση σημαντικών παραγόντων και τότε πρωταγωνιστών να παραστούν στις συνεδρίες της Επιτροπής Θεσμών, καθώς και η ελλιπής συνεργασία των εμπορικών τραπεζών και κάποιων εποπτικών αρχών, αφείρεσε από τη Βουλή τη δυνατότητα άσκησης πλήρους κοινοβουλευτικού ελέγχου.

Ως προς τα επί μέρους ζητήματα, η εικόνα που δίνεται αναφορικά με το Μηχανισμό Έκτακτης Ρευστότητας (ELA) είναι παραπλανητική. Ανεξαρτήτως της ομολογούμενης κατάχρησης που υπήρξε και η οποία αφορά τις ηγεσίες των τραπεζών, τους επόπτες και την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, σε καμία περίπτωση δεν συνάγεται το αυθαίρετο συμπέρασμα ότι ο ELA χρησιμοποιήθηκε τάχατες για πολιτικές σκοπιμότητες. Αυθαίρετη και υπερβολική είναι επίσης η προσπάθεια να δοθεί η εντύπωση ότι περίπου η καταστροφή του τραπεζικού τομέα προήλθε από τον ELA και όχι από τις τεράστιες τραπεζικές ζημιές.

Ούτε ασφαλώς υπήρξε τεκμηρίωση για την αυθαίρετη πολιτική άποψη ότι θα έπρεπε να μπούμε σε Μνημόνιο από το 2011. Τα δημοσιονομικά δεδομένα της Κύπρου κατά το 2011 ήταν τέτοια, που αν δεν μεσολαβούσε η τραπεζική κρίση και η ανάγκη για στήριξη του χρηματοπιστωτικού συστήματος και ιδιαίτερα της Λαϊκής Τράπεζας, δεν θα δημιουργείτο η ανάγκη για αναζήτηση εξωτερικής οικονομικής στήριξης. Ασφαλώς, επιζήμια για τα δημόσια οικονομικά ήταν και η στάση της πλειοψηφίας των κοινοβουλευτικών κομμάτων, τα οποία με συγκεκριμένες ενέργειες αποστέρησαν από την τότε κυβέρνηση τη δυνατότητα αύξησης των δημοσίων εσόδων. Αρνητικό ρόλο διαδραμάτισαν συγκεκριμένες πολιτικές δυνάμεις ένεκα της αφειδώλετης στήριξης που παρείχαν στον κ. Αθανάσιο Ορφανίδη και στις διοικήσεις των εμπορικών τραπεζών.

Οι δε κριτικές αναφορές που γίνονται αναφορικά με την παροχή στήριξης ύψους 1.8 δις ευρώ προς τη Λαϊκή Τράπεζα το Μάιο 2012, αποτελούν εκ των υστέρων επινοήσεις, αφού κατά τον ουσιώδη χρόνο, ΔΗΣΥ και ΔΗΚΟ πρωτοστάτησαν για την έγκριση και συμφώνησαν με τους χειρισμούς της τότε κυβέρνησης.

Συνολικά, θεωρούμε ότι μια αντικειμενική ανάγνωση των γεγονότων που καταγράφονται στην Έκθεση, οδηγεί αβίαστα στο συμπέρασμα ότι μια μικρή ομάδα ηγετικών στελεχών των δύο μεγάλων κυπριακών τραπεζών, με πράξεις ή παραλείψεις, συνεπικουρούμενη από πλημμελή εποπτεία σε επίπεδο Κεντρικής Τράπεζας, οδήγησαν στην οικονομική καταστροφή και κατέστησαν αναγκαία την αναζήτηση εξωτερικού δανεισμού, με ιδιαίτερα επαχθείς όρους για τον κυπριακό λαό.

Η Έκθεση μπορεί να αποτελέσει ένα επιπρόσθετο εργαλείο για τις ανακριτικές και διωκτικές αρχές, αφού πτυχές των δραστηριοτήτων και γεγονότων που καταγράφονται, πιθανό να εμπίπτουν στη σφαίρα της ποινικής έρευνας που βρίσκεται σε εξέλιξη και η οποία ευελπιστούμε πως, μέσα από διαδικασίες που θα σέβονται το κράτος δικαίου, θα θέσουν ενώπιον τις δικαιοσύνης τους πρωταίτιους του οικονομικού σκανδάλου.

Κυπριακή Δημοκρατία
Βουλή των Αντιπροσώπων
Γραφείο Βουλευτή Φειδία Σαρίκα

Κύριο Δημήτρη Συλλούρη
Πρόεδρο Επιτροπής Θεσμών,
Αξιών και Επιτρόπου Διοικήσεως

15 Απρ. 2014

Θέμα: Απόψεις του Κ.Σ ΕΔΕΚ για τα συμπεράσματα της Επιτροπής.

Σας καταθέτω τις απόψεις του Κ.Σ ΕΔΕΚ για τα συμπεράσματα της Επιτροπής, οι οποίες παρακαλώ όπως συμπεριληφθούν στα τελικά συμπεράσματα.

1. Υπάρχουν πολιτικές ευθύνες στην προηγούμενη και τη σημερινή κυβέρνηση για τον τρόπο που χειρίστηκαν σημαντικά θέματα όπως, η καθυστέρηση λήψης μέτρων για στήριξη της οικονομίας, η απόφαση για κούρεμα του Ελληνικού χρέους, η απόφαση για κούρεμα των καταθέσεων στην Κύπρο και η πώληση των Υποκαταστημάτων στην Ελλάδα.
2. Θα πρέπει να γίνει σε βάθος έρευνα, για τους λόγους της προνομιακής μεταχείρισης που έτυχαν Πολιτικά Εκτεθειμένα Άτομα και άτομα και εταιρείες που έχουν σχέση μαζί τους, με την Παραχώρηση Δανείων με ευνοϊκούς όρους και την διαγραφή δανείων για να διαφανεί αν υπήρξε και σε πιο βαθμό διαπλοκή, για την λήψη συγκεκριμένων αποφάσεων είτε από κυβερνήσεις, είτε από την Βουλή των Αντιπροσώπων, είτε από την Κ.Τ.Κ, προς όφελος των Τραπεζών.
3. Θα πρέπει σύντομα να ολοκληρωθεί η έρευνα, σε σχέση με την αναφορά κατά την ενημέρωση της Επιτροπής Θεσμών, για την έρευνα που διεξάγεται από την ΜΟΚΑΣ για χρηματισμό κομμάτων και πολιτικά εκτεθειμένων ατόμων από την Εταιρεία FOCUS και η έρευνα με τα ονόματα να δοθεί στην δημοσιότητα.

4. Υπάρχουν τεράστιες ευθύνες στις Εποπτικές Αρχές για ελλιπή έλεγχο και λήψη των αναγκαίων μέτρων, για τις πολιτικές που εφαρμόζαν οι Τράπεζες σε θέματα όπως, η απορρόφηση ΕΛΑ, η Αγορά Ελληνικών Ομολόγων, η έκδοση Αξιογράφων κ.λ.π.
5. Υπάρχουν τεράστιες ευθύνες στα Διοικητικά Συμβούλια των Τραπεζών και σε ανώτερα στελέχη τους, για τις πολιτικές που εφαρμόζαν σε σχέση με την αγορά Ελληνικών Ομολόγων, την έκδοση Αξιογράφων, την παραχώρηση και την Διαγραφή Δανείων κ.λ.π.
6. Θα πρέπει να εξεταστεί κατά πόσον μετά την έγκριση από την Βουλή τον Μάιο του 2012, του ποσού των 1.8 δις ευρώ για έκδοση κρατικών ομολόγων, υπήρξαν σημαντικές εκροές κεφαλαίων και από ποιους.
Επίσης θα πρέπει να εξεταστεί κατά πόσον μετά τις 15 Μαρτίου 2013 και κατά την διάρκεια που οι Τράπεζες ήταν κλειστές, Ανώτερα Διευθυντικά Στελέχη των Τραπεζών εισήλθαν στις Τράπεζες και προχώρησαν σε εκροές κεφαλαίων.

Αναμένουμε από την Νομική Υπηρεσία και τις ανακριτικές αρχές να αξιοποιήσουν την Έκθεση και τα συμπεράσματα της Επιτροπής, ώστε πολύ σύντομα να διωχθούν όσοι εμπλέκονται στην καταστροφή της Κυπριακής Οικονομίας για την παραδειγματική τους τιμωρία.

Με εκτίμηση,

Φειδίας Σαρίκας

Βουλευτής Κ. Σ. ΕΔΕΚ Πάφου.